TİCARETTE TEKNİK ENGELLER VE ÇÖZÜM YOLLARI

Ticaret Uzmanı
Zeynep Kömürcüoğlu

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2021

- ***ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ UYGULAMALARI***
- ***TİCARETTE TEKNİK ENGELLER***
- ***TİCARETTE TEKNİK ENGELLER ÖRNEKLERİ***
- ***DTÖ TİCARETTE TEKNİK ENGELLER ANLAŞMASI***
- ***TİCARETTE TEKNİK ENGELLER İNTERNET SİTESİ***

TEKNİK DÜZENLEMELER/UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ

- **Piyasa arz edilen ürünlerin,** insan sağlığı, can ve mal güvenliği, bitki ve hayvan sağlığı, çevrenin korunması bakımından tehdit oluşturmaması **esastır.**
- Ürünlerin güvenli olması **yasal bir zorunluluktur.**
- **Güvenli Ürün** tespitinde, **Teknik Düzenlemesine uygunluğu dikkate alınır.**
- **Teknik düzenlemeler** bir ürünün boyutu, şekli, tasarımı, içeriği, işlevi, performansı, etiketleme ve ambalaj gibi özelliklerini sıralayan, uyulması ve uygulanması zorunlu kriterleri içeren hukuki metinlerdir.
- **Uygunluk değerlendirmesi** teknik düzenleme/standartlar/diğer gereklerin yerine getirildiğinin tespiti için yapılan işlemlerdir.
- Dış ticarete konu ürünlerde ise ülkelerin teknik düzenlemeleri arasındaki farklardan/gereğinden daha kısıtlayıcı önlemlerden/gerektiğinden katı uygunluk değerlendirmesi prosedürlerinden/korumacılık amacıyla alınan önlemlerden dolayı **teknik engeller** ortaya çıkar ve uluslararası ticaret kısıtlanır. **Diğer bir deyişle, teknik engeller uluslararası ticareti olumsuz etkileyen teknik düzenlemeler, standartlar ile test ve belgelendirme uygulamalarından kaynaklanır.**

TEKNİK DÜZENLEMELER - ÖRNEKLER

Ticarete konu olan her ürünü ilgilendiren bir teknik düzenleme vardır.

MAKİNELER

3 Mart 2009 SALI — Resmî Gazete — Sayı : 27158

YÖNETMELİK

Sanayi ve Ticaret Bakanlığından:

MAKİNA EMNİYETİ YÖNETMELİĞİ

(2006/42/AT)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; makinaların, usulüne uygun şekilde kurulduğunda, bakımı yapıldığında ve kendinden beklenen amaçlar doğrultusunda kullanıldığında, insan sağlığına ve güvenliğine ve durumuna göre evcil hayvanlara ve mallara zarar vermiyorsa piyasaya arz edilmelerini ve hizmete sunulmalarını teminen, tasarım ve imalat aşamasında uyulması gereken temel emniyet şartları ile takip edilmesi gereken uygunluk değerlendirme prosedürlerini ve uygunluk değerlendirmesi yapacak onaylanmış kuruluşların görevlendirilmesinde dikkate alınacak asgari kriterleri düzenlemektir.

Md. 1.3.2: Gerilimlere dayanıklı olmalıdır.

Md. 1.5.5: Çok yüksek veya çok düşük sıcaklıklara yakın olmaktan kaynaklanan yaralanma riskleri ortadan kaldırılmalıdır.

KURU KAYISILAR

30 Haziran 2013 PAZAR — Resmî Gazete — Sayı : 28693

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

TÜRK GIDA KODEKSİ GIDA KATKI MADDELERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tüketici ve insan sağlığını, tüketici haklarını, gıda satışında adaletin sağlanmasını ve uygun durumlarda çevrenin korunmasını da göz önünde bulundurarak;

a) Ek-II ve Ek-III'te yer alan gıda katkı maddelerinin listesini,

b) Gıdalarda, gıda katkı maddelerinde, gıda enzimlerinde ve gıda aroma vericilerinde kullanılan gıda katkı maddelerinin kullanım koşullarını,

c) Gıda katkı maddelerinin etiketleme kurallarını,

Ek-2: Kuru kayısıda kükürt dioksit oranı 2000 mg/kg'ı geçmemelidir.

TIBBİ CİHAZLAR

7 Haziran 2011 SALI — Resmî Gazete — Sayı : 27957

YÖNETMELİK

Sağlık Bakanlığından:

TIBBİ CİHAZ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tıbbi cihaz ve aksesuarlarının taşıması gereken temel gerekleri belirlemek ve bu cihazlar ile aksesuarlarının kullanımı sırasında hastaların, uygulayıcıların, kullanıcıların ve üçüncü şahısların sağlık ve güvenliği açısından ortaya çıkabilecek tehlikelere karşı korunmalarını sağlamak amacıyla tasarımına, sınıflandırılmasına, üretimine, piyasaya arzına, hizmete sunulmasına ve denetlenmesine ilişkin usul ve

8.3. Steril tıbbi cihazlar, koruyucu ambalaj açılıncaya kadar steril kalmalarını sağlayacak şekilde tasarlanmalı, imal edilmeli ve paketlenmelidir.

UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ-ÖRNEKLER

CE İŞARETİ

✓ Ürünlerin ilgili teknik mevzuatta belirtilen temel gereklere uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme süreçlerinden geçtiğini gösteren bir **uygunluk işaretidir.**

CE

Conformité Europeenne

ÖRNEK →

OYUNCAKLAR

ELEKTRİKLİ CİHAZLAR

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR

TIBBİ CİHAZLAR

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ

“Ürün Güvenliği ve Denetimi uygulamaları”

üretim faktör ve süreçlerini olumlu yönde etkilemektedir

Türk Malı algısının daha da güçlenmesine yardımcı olmakta;

Toplumumuzun güvenli ürün kullanmasına, dolayısıyla refah düzeyinin yükseltilmesine katkı sağlamakta;

Türk ihraç ürünlerinin öncelikle Avrupa Birliği olmak üzere dış pazarlara teknik engellerle karşılaşmaksızın girmesine zemin hazırlamakta;

Basiretli işletmelerin, güvenli olmayan ürünlerin yol açtığı haksız rekabetten korunmasına destek vermektedir.

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER NEDEN ARTIYOR?

İnsan sağlığı, çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi gibi meşru hedeflere verilen önemin yükselmesi,
Teknik düzenlemeler ve standartları benimseyen gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sayısındaki artış,
Teknik düzenlemeler ve standartların gittikçe daha karmaşık ve maliyet arttırıcı bir boyut kazanması,
İçinde bulunduğumuz pandemi döneminde, teknik düzenlemelerin dış ticarette korumacılığı sağlayabilecek yeni araçlar olarak değerlendirilmesi.

Teknik Düzenlemelerin Ticarette Teknik Engellere Dönüşmesi

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER-EKONOMİK ETKİLERİ

İhracatçılarımız, ürünlerin taşıması gereken özelliklere ilişkin teknik kriterlere; ayrıca ürününün kalitesini ve rekabet edebilirliğini garanti altına almak adına standartlara da uymak durumundadır.

Bir takım süreçler neticesinde ürün için belge alınmakla birlikte, standarda uygun olarak üretilmesi için yapılan test ve belgelendirme işlemleri maliyeti arttırmaktadır.

Bu prosedürler kimi zaman, ihracatımızı durdurmakta, pazara girişi engellemekte; bazen de ihracatçılarımız o pazara mallarını ihraç etmekten vazgeçmektedir.

Bu durum, ihracatımızı azaltmakta ve ihracatçılarımızın pazarlarını genişletme imkanını güçleştirmektedir.

TEKNİK ENGEL-ÖRNEKLER

Tütün Ürünlerinin Paketlemesi (Sade Paketleme)

- **Teknik Düzenleme:**

- 2011 yılında, Avustralya, tütün ürünlerinin paketlenmesini «standart hale getiren» ve «sade paketlemeyi» zorunlu kılan bir yasa tasarısı hazırladı.

- Uygulamaya göre, bütün tütün ürünleri marka, renk ve coğrafi işaretlerden arındırılarak standart kahverengi kutularda satılacaktır.

- Avustralya, düzenlemeyle halk sağlığının korunmasını hedeflediğini; düzenlemenin uluslararası anlaşmalara uygun ve bilimsel temelleri olduğunu iddia etmektedir.

- **Sorun**
- Düzenlemeye karşı çıkan ülkeler ve firmalar ise düzenlemenin gerektiğinden fazla ticareti kısıtlayacağını, ticareti daha az kısıtlayan alternatiflerin tercih edilmesi gerektiğini, uygulamanın tütün kullanımını azaltacağına dair bilimsel kanıtlar bulunmadığını, marka kullanım hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedirler.

- **Gelişmeler**
- Tütün mamullerinin sade paketlemesi uygulaması konusunda özellikle Avustralya, Yeni Zelanda, İsviçre, İrlanda, Kanada gibi ülkelerle tütün üretiminin ve sanayisinin güçlü olduğu Guatemala, Honduras, Nikaragua, Endonezya, Ukrayna gibi ülkeler arasında ciddi bir kutuplaşma yaşanmaktadır.

- **Konu DTÖ AHM'na taşınmıştır. 28 Haziran 2018'de Panel Avustralya'yı yaptığı düzenlemede haklı bulmuştur.**

Teknik Engel Örnekleri

GSO:

Suudi Arabistan, Umman, Katar, Kuveyt, BAE, Bahreyn ve Yemen

GSO Belgelendirme Takip Sembolü (GCTS)

- GSO üyeleri için Birlik İşareti
- GSO ülkelerine ihraç edilecek ürünün GSO teknik mevzuatına uygunluğunu göstermektedir.
- 1 Nisan 2017 itibariyle, Oyuncak ve Düşük Voltajlı Elektrikli Aletler için GCTS zorunlu
- Geçerlilik: Alçak gerilimli elektrikli aletler için 3, oyuncaklar için 5 yıl

SABER ELEKTRONİK KAYIT SİSTEMİ

- SABER, Suudi Arabistan'ın ithal edeceği bazı tüketici ürünleri için oluşturduğu elektronik tabanlı bir kayıt sistemidir.
- Suudi Arabistan Uygunluk Değerlendirme Kontrol Sistemi (SALEEM) kapsamında oluşturulmuştur.
- Sistemde; teknik veri, test raporları gibi ürünün Suudi Arabistan teknik düzenlemelerine uygun olduğunu gösteren belgelerin yanı sıra menşe şahadetnamesi, konşimento, fatura bilgileri de talep edilmektedir.
- Suudi Arabistan'a ihraç edilecek bazı ürünler (tekstil, düşük voltajlı elektronik ürünler, oyuncaklar vb.) için SABER'e kayıt zorunludur.
- Suudi Arabistan'da ithalatçı firma tarafından kayıt yapılması gerekmektedir.

DTÖ Üyesi Olmayan Ülkelerdeki Teknik Engeller
IRAK ÖRNEĞİ

En önemli pazarlarımızdan biri olan Irak'ta kalıcı olabilmek için bu ülkeye yönelik özel politikalar geliştirilmiştir.

NEDEN?

-Irak, DTÖ üyesi değildir. Irak ithalat mekanizması henüz oturmamıştır.

SONUÇ:

-Irak, ithalat denetim teşkilatı olmayan gelişmemiş ülkelerde olduğu gibi, sevk öncesi inceleme yapmaktadır. İhracatımızın önemli bir bölümü sevk öncesi inceleme uygulaması kapsamındadır.

-Irak'a yönelik yeni ve işlevsel bir denetim modelinin hayata geçirilmesi önemlidir.

MEVCUT DURUM

Merkezi Irak ve IKBY'ye Yönelik Girişimlerde Temel

Amaç:

Yeni ve İşlevsel Bir Denetim Modelinin Kabulü

Yeni Dönem Gelişmeler:

- **IKBY'nin Intertek Firması ile anlaşması**
- **Türkiye- Irak 18. Dönem KEK Mutabakat Zaptı'nda varılan uzlaşı**
- **TSE'nin yetkilendirilmesi / standart çalışması**
- **Mutabakat Zaptı Teklifimiz**

HELAL STANDARTLARI VE BELGELENDİRMESİ

GIDA

KOZMETİK

TEKSTİL

HİZMETLER

LOJİSTİK

FİNANS

«Helal» kavramı en başta yalnızca gıda ürünleri ile ilişkilendirilirken, günümüzde gıdanın yanı sıra tekstil, kozmetik, lojistik ve hizmetler gibi çok geniş bir alana hitap etmektedir.

Helal belgelendirmesine tabi ürünlerin kapsamı ve bu ürünlerin ticaret hacmi giderek artmaktadır.

HELAL STANDARTLARI VE BELGELENDİRMESİ

Helal Standartları ve Belgelendirmesi

- **Helal belgelendirmesine tabi gıda ürünlerinin küresel ticaret hacmi 1,4 trilyon ABD Dolarına tekabül etmektedir. Diğer taraftan, helal belgelendirmesine tabi sektörlerin küresel potansiyel ticaret hacmi 2,3 trilyon ABD Dolarını bulmaktadır.**

Helal standartları ve belgelendirmesi alanında, dünyada farklı standartların ve uygunluk değerlendirme süreçlerinin varlığı uluslararası ticarette teknik engel oluşturmaktadır!

İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC)

- İslam İşbirliği Teşkilatı'nın İlgili Kuruluşu

- Kuruluş tarihi: 2010

- Misyon: Dünya genelinde yaygın helal ürün standartlarının ve bu alanda devletlerarası akreditasyona dayanan güvenilir bir belgelendirme sisteminin tesisi hedefiyle gerekli çalışmaları sürdürmektedir.

Halihazırda 57 İİT Üyesi ülkeden 42'si SMIIC üyesidir.

DTÖ TİCARETTE TEKNİK ENGELLER ANLAŞMASI

DTÖ TİCARETTE TEKNİK ENGELLER ANLAŞMASI

DTÖ Ticarette Teknik Engeller Anlaşmasının TEMEL KURALI:

Teknik düzenlemeler ülkeler arasında keyfi ya da mazur görülemeyen bir ayrım ya da uluslararası ticaretin üzerinde gizli bir kısıtlama oluşturacak şekilde uygulanmamalıdır.

Meşru amaçlar

- ✓Ulusal güvenlik gerekleri
- ✓İnsan sağlığı ve güvenliğinin korunması
- ✓Hayvan-bitki yaşam ve sağlığının korunması
- ✓Kalite şartları
- ✓Çevrenin korunması
- ✓Tüketicinin doğru bilgilendirilmesi

DTÖ Ticarette Teknik Engeller Anlaşması, bazı haklar ve yükümlülükler doğurur.

İhraç ürünlerimize karşı olası teknik engellere baştan itiraz etme ve mevcut teknik engellere karşı DTÖ'ye başvuru yapma imkanı.

Teknik düzenlemelerimizin ihracatçı ülkelere karşı teknik engel yaratmaması.

TTE ANLAŞMASI - HAKLARIMIZ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİMİZ

TTE Anlaşması çerçevesinde haklarımızın korunması ve yükümlülüklerimizin yerine getirilmesine yönelik çalışmalarda Bakanlığımız DTÖ Bilgi ve Bildirim Merkezi olarak görev yapmaktadır.

Haklarımızı savunmak için

Ticarette Teknik Engeller Web Sitesi
www.teknikengel.gov.tr

- **İhracatçılarımız, hedef ülkelerdeki mevcut teknik düzenlemeler hakkında bilgi sahibi olabilmekte, ilave bilgi talep edebilmektedir.**
- **Hedef ülkelerin yürürlüğe koymaya hazırlandığı düzenlemeler ihracatçılarımızla paylaşılmakta, ihracatımıza teknik engel oluşturacaksa yorum yaparak değiştirilmesini sağlanabilmektedir.**
- **İhracatçılarımız karşılaştıkları sorunları interaktif olarak Bakanlığımıza bildirebilmektedir.**

Yükümlülüklerimizi yerine getirmek için

Bildirim Merkezi

Kurum ve Kuruluşlar

İhracatçılarımız

- **Kamu kuruluşlarımızca yürürlüğe konacak teknik düzenlemelerin DTÖ'ye bildirilmesi sağlanmaktadır.**
- **DTÖ üyesi ülkelerden gelebilecek ilave bilgi talepleri, ilgili kurumlara iletilmektedir.**

DTÖ Ticarette Teknik Engeller Komitesi

- Suudi Arabistan
- Mısır Üretici Kayıt Sistemi
- Çin İthal Gıda Üreticilerinin Kaydı

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER İNTERNET SİTESİ

- İhracatçılarımızın ticarette karşılaştığı sorunların çözümünde yararlanabileceği ve hizmetlere kolaylıkla ulaşabileceği temel bir platform olarak yapılandırılmıştır.
- Üretici ve ihracatçılarımızın dış pazarlara girişte karşılaştıkları **etiketleme, işaretleme, paketleme, boyut, şekil, ambalajlama, karantina şartı gibi teknik düzenlemeler ile standartlar ve test/belgelendirme işlemlerinden** kaynaklanan teknik engellerin önlenmesine yönelik mekanizmalara yer verilmiştir.
- Üretici ve ihracatçılarımız ve bu kesimleri temsil eden Birlikler / Dernekler ile bilgi akışının ve işbirliğinin geliştirilmesi neticesinde, ticarette teknik engeller alanında ülkemizin etkinliğinin artması ve ihracatçılarımızın dış pazarlara girişinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

E-Ping

- e-ping sayfasına http://www.epingalert.org adresinden erişim sağlanmaktadır.
- Sistem sadece üye olmak suretiyle ücret ödemeksizin günlük, haftalık ve aylık SPS/TTE bildirimlerini e-posta olarak alma fırsatı vermektedir.
- e-ping sayesinde uluslararası alanda kaydedilen yasal düzenlemeler, aylık özetler, istatistiki bilgiler, ilgilenilen ürün grubu ve küresel piyasaların takibi sağlanabilecektir.
- e-ping ile birlikte kamu ve özel kesim işbirliğinin artması hedeflenmektedir.

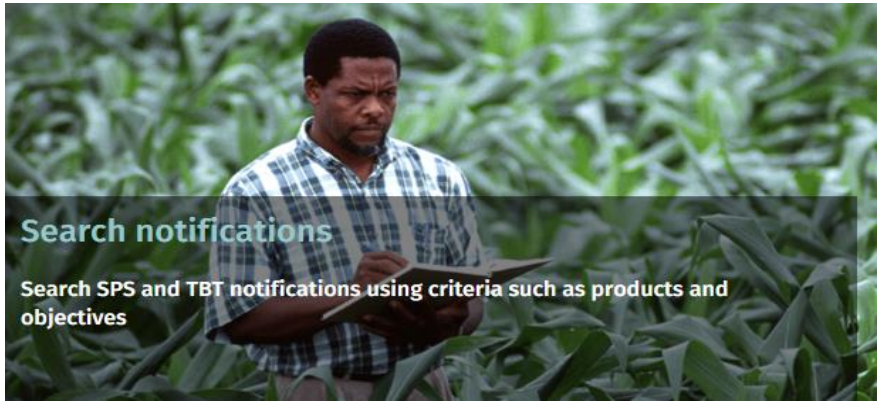

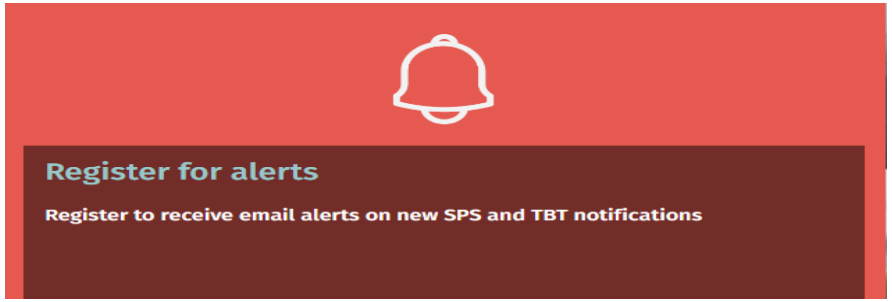

TEŞEKKÜRLER

0 312 204 89 52
uidb@ticaret.gov.tr
www.teknikengel.gov.tr